

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

16. 09. 2010

Dnro POPELY

**Mäki
raon
mäki**

MÄKIRAONMÄKI – KULTTUURIKYLÄ -HANKE

1.6.2009 – 30.4.2010

Loppuraportti

Miia Tiilikainen

**Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin**

Hanketiedot

Hanke: Mäkiraonmäki – Kulttuurikylä -hanke
Hallinnoija: Kannus-Seura ry
Hankkeen kesto: 1.6.2009 – 30.4.2010
Hanketunnus: 6855
Diaarinumero: 2338/3570-2009
Hankkeen rahoittaja: Pohjois-Pohjanmaan TE/ELY-keskus (Rieska-Leader ry)

Hankkeen kustannusarvio:

	<u>Budjetti</u>
Palkat	30 300,00
Ostopalvelut	3 700,00
Vuokrat	350,00
Kotimaan matkakulut	600,00
Muut kustannukset	1450,00
Kokonaiskustannukset	36 400,00

Hankkeen rahoitusarvio:

EU + valtio	23 296,00
Kunnat	10 192,00
Kannus-Seura ry	7280,00
	36 400,00

Hankkeen toteutuneet kustannukset:

		<u>Budjetti</u> <u>+ ylitetty, - alitettu</u>
Palkat	25 303,98	(-4996,02)
Ostopalvelut	3 924,31	(+224,00)
Vuokrat	700,00	(+350,00)
Kotimaan matkakulut	424,41	(-175,59)
Muut kustannukset	1247,00	(-203,00)
Kokonaiskustannukset	31 599,70	(-4800,30)

Sisällysluettelo

Yhteenveto	2
Hankkeen tausta ja toimintatapa	4
Hankkeen tavoitteet	5
Hankkeen toteutus	6
Toimenpiteet	8
Yhteistyökumppanit	9
Tulokset ja vaikutukset	10
Esitykset jatkotoimenpiteiksi	12

Hankkeen tausta

Mäkiraonmäki on Kannuksen vanha kyläkeskus. Alueella sijaitsevan työväentalon omistaja Oskari Tokoi Seura ry teki huhtikuussa 2007 valtuustoaloitteen Mäkiraonmäen alueen kehittämistä. Tavoitteena oli alueen matkailullinen kehittäminen ja aktivoiminen.

Mäkiraonmäki - Kulttuurikylä -hanketta edeltää Mäkiraonmäen esiselvityshanke (1.4. - 31.5.2009). Siinä selvitettiin alueen mahdollisuuksia matkailu- ja majoituskohteena, kulttuuriperinteen tuotteistamisen keinoja sekä alueen mahdollisuuksia toimia Kannuksen kulttuuri- ja matkailukeskuksena. Myös alueen rakennusten ja tonttien omistuspohja, kunto ja käyttömahdollisuudet selvitettiin.

Hankkeen tuloksena Mäkiraonmäen historiikin teko saatiin alulle, Kannuksen kaupunki haki avustuksia museotoiminnan kehittämiseksi ja rakennusten kunnostamiseksi ja, kesäkahvilatoiminta mäellä aloitettiin jälleen. Jatkotoimenpiteenä oli Mäkiraonmäki - Kulttuurikylä -hanke.

Toimintatapa

Hanketta hallinnoi Kannus-Seura ry. Hankkeen ohjausryhmänä toimi aiemmin perustettu Mäkiraonmäen kehittämistyöryhmä, joka koostui paikallisista päättäjistä ja Mäkiraonmäen toimijatahojen edustajista.

Hanke työllisti yhden hanketyöntekijän, joka toimi Mäkiraonmäellä toimivien tahojen koordinaattorina, tiedotti mäestä sekä suunnitteli ja järjesti tapahtumia. Hanketyöntekijä suunnitteli ja toteutti Mäkiraonmäen museo- ja kulttuurikeskuksen jatkokehittämistä yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Mäkiraonmäki - Kulttuurikylä -hanke jatkoi Mäkiraonmäen kehittämistä museo- ja kulttuurikeskuksena. Hankkeen kohderyhmänä olivat Mäkiraonmäen asukkaat, yritykset, yhdistykset ja aluetta käyttävät kulttuurimatkailijat.

Suurin osa hankkeen kustannuksista oli hanketyöntekijän palkkauskuluja. Lisäksi oli varattu rahaa Mäkiraonmäen verkkosivujen ja graafisen ohjeistuksen teettämistä varten. Muut kulut koostuivat hankkeen toiminnallisista kuluista, kuten matkoista vastaaviin kohteisiin sekä toimistokuluista. Hankkeella ei ollut tuloja.

Mäkiraonmäki - Kulttuurikylä -hanketta toteutettaessa pidettiin jo silmällä tulevaa investointihanketta. Sen vuoksi hanketyöntekijän tehtäviin kuului myös tulevien kunnostustöiden alustava suunnittelu eri yhteistyötahojen kanssa.

Hankkeen tavoitteet

- kehittää kaksi aiemmin ollutta kulttuurimatkailutuotetta
- kehittää 5-6 uutta Mäkiraonmäelle soveltuvaa matkailutuotetta
- kehitetään kaksi kulttuuri- ja kotiseutumatkailutuotetta lähialueille
- kootaa yhteen Mäkiraonmäelle soveltuvaa kädentaitoihin perustuvaa yrittäjyyttä kartoittamalla ja markkinoimalla heille soveltuvat tuotantotilat
- kehittää alueen toimijoille sopiva katto-organisaatio
- kehittää sopimuksellisuusmalli Mäkiraonmäelle soveltuvaksi palvelutuotantomalliksi Kannuksen kaupungin ja Mäkiraonmäen kehittäjäorganisaation välillä
- kehittää alueelle tiedotuspiste ja laatia sille sopiva tiedotusstrategia, johon liittyy alueen kävijöiden kohderyhmäsuunnittelu
- ylläpitää ja kehittää verkostoitumista muihin kulttuurimatkailua tuottaviin tahoihin, yrittäjiin ja alueen asukkaisiin

Kaiken kaikkiaan Mäkiraonmäestä luotaisiin alueen kulttuurimatkailua kehittävä alue, missä olisi monipuolista kulttuurimatkailua tukevaa toimintaa.

Hankkeen toteutus

Toimenpiteet

Tiedotus

Koska Mäkiraonmäki – Kulttuurikylä -hanke alkoi kesän sesonkiajan korvilla, tärkeintä oli vauhdittaa heti mäen toimintaa. Hankkeesta tiedotettiin lehdistölle, ja artikkelit julkaistiin sekä Keski-Pohjanmaa- että Lestijoki-lehdessä. Hankkeen työntekijä suunnitteli ja toteutti tielle näkyvän kyltin yhteistyössä Lestijokilaakson taideyhdistyksen kanssa. Näin oli otettu ensimmäinen askel yhteistyössä alueen yhdistysten kanssa.

Mäkiraonmäestä tiedottamista lehdissä ja lähialueen kohteissa tehtiin erityisesti kesäaikaan, kun ihmisiä oli liikkeellä. Näkyvyyttä tuli myös hankkeen toteuttamalla kahdeksansivuisella osiolla kotitalouksiin jaettavassa Varras-lehdessä.

Mäkiraonmäelle luotiin myös oma Facebook -sivusto, joka toimi alusta lähtien hyvänä tiedotus- ja markkinointiväylänä. Hanke suunnitteli ja toteutti kokkolalaisen viestintäyrityksen kanssa myös kattavan www.matkailukannus.fi -sivuston, joka toimii Mäkiraonmäen virallisena verkkosivuna. Mäkiraonmäelle teetettiin oma logo ja graafinen ohjeistus, mikä edesauttaa mäen markkinointia.

Rakennukset

Mäen vanhin asuinrakennus Joosepin talo raivattiin ja siistittiin kesää varten hankkeen toimesta. Yli kolmekymmentä vuotta asumatta ollut rakennus haluttiin saada sellaiseen kuntoon, että sitä voisi paitsi hyödyntää pienimuotoisena vierailukohteena, myös sen kunto olisi helpommin määritettävissä. Paikallinen arkkitehti kävi tutkimassa talon ja teki alustavan kunnostussuunnitelman. Joosepin talon asemaa mäen vanhimpana asuinrakennuksena haluttiin kunnioittaa, joten rakennuksen tulevaisuutta käyttötarkoitukseksi päätettiin kotiseutumuseon asumista esittelevä näyttely. Samalla rakennuksen porstuakamari toimisi Mäkiraonmäen ja koko Kannuksen infopisteenä.

Mäellä sijaitseva vanha kunnanvirasto Kuntala, jonka pohja on 1700-1800-lukujen vaihteessa rakennettu maakauppa, oli myös tarkastelun kohteena. Mäkiraonmäki – Kulttuurikylä – hankkeen työntekijä tutki rakennuksen ja löysi sieltä museoitavaksi kelpaavia esineitä. Hanke teki myös alustavan ehdotelman pohjapiirroksineen rakennuksen remontista ja tulevista käyttötarkoituksista. Vaihtoehtoja talon toiminnoille olisivat muun muassa kotiseutumuseon näyttelyt, kotiseutuarkisto, yhdistysten yhteinen toimisto, käsityöläisten työtilat, lahjatavaramyymälä, kesäkahvila sekä kerho- ja kokoustilat.

Museot

Mäkiraonmäki – Kulttuurikylä -hankkeen työntekijä haastatteli, perehdytti työhön, valvoi ja avusti museotyöntekijöitä. Museotyö oli tärkeä sivujuonne hankkeessa, sillä jo museo- ja kulttuurikeskuksen ensimmäinen sana vaatii museotoiminnan kehittämistä. Esimerkiksi museon kylttejä päivitettiin yhteistyössä Kannuksen kulttuuritoimen kanssa. Myös Oskari Tokoi -museo oli avoinna kesällä 2009 pitkän hiljaiselon jälkeen. Kyseistä museota ylläpitävä Oskari Tokoi Seura haluttiin saada myös mukaan Mäkiraonmäen yhteistoimintaan, olihan se tehnyt valtuustoaloitteen mäen kehittämisestä. Hankkeen työntekijä oli myös yhteydessä Keski-Pohjanmaan maakuntamuseon maakunta-amanuenssiin, joka kävi pariin otteeseen tutustumassa paitsi kotiseutumuseoon, myös muihin rakennuksiin. Hän antoi hyviä vinkkejä tulevia kunnostustöitä ja rahoitusmahdollisuuksia varten. Hanke oli mukana suunnittelemassa kotiseutumuseon jatkeeksi kannuslaisista valtiopäivämiehistä kertovaa näyttelyä, joka on tarkoitus toteuttaa lähivuosina.

Kysely

Hanke toteutti alkuvaiheessaan Mäkiraonmäkeä koskevan kyselyn, johon vastasi mäellä sijaitsevassa Aapan kahvilassa 24 ihmistä. Eniten keuhuttiin miljöötä, tunnelmaa ja kahvilaa. Kehittämisen kohteeksi mainittiin markkinointi, myös lisää toimintaa kaivattiin. Mäkiraonmäelle toivottiin eniten tapahtumia, lapsille tekemistä, myymälöitä, työtiloja, näyttelyitä ja kursseja. Toiveissa korostuivat perinteiden ja paikallisuuden kunnioittaminen sekä taiteen ja käsityön arvostus.

Tutustumismatkat

Vertailukohteita kulttuuri- ja perinneturistailukohteille haettiin vierailuilla vastaaviin kohteisiin. Raumankarin markkinat Himangalla, Stundars Mustasaassa, Puuhkala Ylivieskassa, K.H. Renlundin museo Kokkolassa, Pohjanmaan museo Vaasassa ja joulutapahtuma Kalajoen hiekkasärkillä antoivat kaikki hyviä vihjeitä siitä, mihin suuntaan Mäkiraonmäkeä kannattaa kehittää ja mitä sudenkuoppia on syytä välttää.

Historiikki

Mäkiraonmäki – Kulttuurikylä -hanketta edeltävässä esiselvityshankkeessa oli laitettu alulle Mäkiraonmäen historiikin kirjoittaminen. Tätä työtä jatkettiin, ja Mäkiraonmäki – Kulttuurikylä -hankkeen työntekijä toimi kirjailijan avustajana koko hankkeen ajan. Historiikki on olennainen osa mäen tarinan kertomista ja sitä myötä mäen houkuttelevuuden lisäämistä.

Tapahtumat

Hanke oli mukana toteuttamassa Kannuksen kotiseutupäiviä Mäkiraonmäellä elokuussa 2009. Se järjesti muun muassa yhdistysten torin, mäen historiaa esittelevän valokuvanäyttelyn aiemmin raivattuun Joosepin taloon sekä lasten askartelupajan ja pienimuotoisen museonäyttelyn Kuntalaan. Näin aiemmin suljettuna olleet tulevat kunnostuskohteet pääsivät esille ja ihmiset saivat aivan uutta nähtävää ja koettavaa.

Hankkeen työntekijä oli mukana työryhmässä, jossa suunniteltiin alustavasti Maaseutuasumisen messuja. Kannuksen kaupunki haki tätä Kylä kelpaa -nimen alla olevaa valtakunnallista tapahtumaa, ja sai sen järjestettäväkseen vuonna 2011. Hanke oli mukana myös Kannuksen kaupungin nuorison, liikunnan ja vapaa-ajan ohjelman 2020 suunnittelussa

Marraskuussa 2009 hanke oli mukana järjestämässä Kannus 150 vuotta -juhlanäyttelyä Kannuksen kaupunginvirastolla sijaitsevaan Galleria Justukseen. Koska Mäkiraonmäki on olennainen osa Kannuksen historiaa, sen paikka haluttiin taata näyttelyssä. Samalla myös kotiseutumuseo sai uutta näkyvyyttä, kun varastojen kätköissä olleet esineet pääsivät päivänvaloon. Näyttely oli hyvin suosittu ja se sai erittäin hyvää palautetta. Hanke pääsi esille myös Radio Keski-Pohjanmaan haastattelussa, jonka se sai antaa näyttelyn puitteissa. Lähialueen matkailua hanke oli kehittämässä myös olemalla mukana ideoimassa Tekniikan kehitystä -matkailupakettia Eskolan kyläyhdistykselle. Matkailupaketti tutustuttaa Eskolan metsäratamuseoon ja metsärataan.

Uutena tapahtumana kokeiltiin marraskuussa 2009 joulutapahtumaa Mäkiraonmäellä. Järjestäjinä olivat hankkeen lisäksi Kannus-Seura ry ja Lestijokilaakson taideyhdistys. Lisäksi tehtiin yhteistyötä Kannuksen Yrittäjien kanssa, joiden perinteiseen joulunavaukseen Mäkiraonmäen tapahtuma yhdistettiin. Joulutapahtuman suosio yllätti positiivisesti, ja perinnettä aiotaan ehdottomasti jatkaa.

Uusi tapahtuma laitettiin myös alulle. Keski-Pohjanmaan kirjallisuutta esittelevä kirjataapahtuma tullaan järjestämään Mäkiraonmäellä syksyllä 2010 ja hanke suunnitteli sitä yhteistyössä Kannus-Seura ry:n ja kokkolalaisen Kustannusosuuskunta Länsirannikon kanssa.

Syksylle kaavaillaan myös valotapahtumaa Mäkiraonmäelle. Siinä yksityiset ihmiset voivat käydä tarkastelemassa pihavaloratkaisuja, joita lähialueen valaisinyrittäjät tarjoavat. Samalla mäki saa upean valaistuksen, ja myös mäen tulevaa pysyvää valaistusta voidaan suunnitella.

Mäkiraonmäen toimijataho

Yksi hankkeen tärkeimpiä tavoitteita oli Mäkiraonmäen pysyvän organisaation suunnittelu ja luominen. Tätä varten harkittiin eri vaihtoehtoja, joita jo esiselvityshankkeessa oli kaavailtu. Yhdistysten yhdistys, säätiö ja osuuskunta jäivät parhaiksi vaihtoehdoiksi. Näistä joustavimmaksi arvioitiin osuuskunta. Hanke järjesti aiheesta informaatiotilaisuuden ja kävi markkinoimassa yhteistä tahoja jäsenehdokkaille heidän omissa tilaisuuksissaan. Mukaan haluttiin Mäkiraonmäen toimijoiden lisäksi myös paikalliset kyläyhdistykset, ja lopulta mahdollisuus liittymiseen annettiin kaikille halukkaille. Mäkiraonmäen hallinnon lisäksi osuuskunta voi toimia koko Kannuksen matkailun edistäjänä ja sitä myötä Mäkiraonmäki koko Kannuksen matkailun keskipisteenä. Osuuskunta perustettiin ja siihen tuli mukaan kahdeksan perustajajäsentä. Tämän jälkeen osuuskuntaan on liittynyt vielä yksi uusi jäsen.

Aikataulu

Hankkeen toteutusaika oli 1.6.2009 – 30.4.2010. Hankkeen tavoitteet saatiin suurimmilta osin toteutettua tuona aikana.

Resurssit

Hankkeen resurssit muodostuivat hankerahoituksesta. Hankkeella ei ollut tuloja. Koska hankerahoitus tuli käytännössä maksuun vasta myöhemmin, Kannus-Seura ry sai Kannuksen kaupungilta hankeaikaisen lainan 10 000 euroa hankkeen toteuttamista varten.

Organisaatio

Mäkiraonmäki – Kulttuurikylä -hanke työllisti yhden hanketyöntekijän. Hanketta hallinnoi kotiseutuyhdistys Kannus-Seura ry.

Raportointi ja seuranta

Hankkeen työntekijä raportoi säännöllisesti paitsi Kannus-Seura ry:lle, myös Mäkiraonmäen kehittämistyöryhmälle, joka oli perustettu jo vuosia aiemmin. Kehittämistyöryhmä päätettiin lopettaa hankkeen päätyttyä, sillä Mäkiraonmäelle oli saatu uusi organisaatio, hankkeen puitteissa perustettu Osuuskunta Pihatanhua. Hanketyöntekijä teki myös itseseurantaa työpäiväkirjan avulla.

Toteutusolehtukset ja riskit

Hanke sai toteutettua suurimman osan sille asetetuista tavoitteista. Riskinä tietysti on, että hyvä kehitys katkeaa, mikäli Mäkiraonmäelle perustettu organisaatio ei toimi odotetulla tavalla. Mäkiraonmäen kehittämistyö on kuitenkin vankalla pohjalla, sillä siihen ollaan saatu sitoutettua tärkeimmät määllä toimivat tahot. Myös uusia kiinnostuneita tulee kaiken aikaa, sillä Mäkiraonmäki on uuden osuuskunnan myötä valjastettu Kannuksen matkailun keskipisteeksi. Riskit toiminnan ja kehitystyön katkeamiselle ovat siis varsin pienet.

Riski kehitystyön katkeamisesta on vähäinen myös siksi, että ELY-keskuksen EAKR-rahoittama investointihanke alkaa piakkoin. Kunnostettavat kohteet laajentavat Mäkiraonmäen matkailutarjontaa entisestään ja parantavat viihtyvyyttä määllä.

Yhteistyökumppanit

- Mäkiraonmäellä toimivat yhdistykset
 - o Kannus-Seura ry, Lestijokilaakson taideyhdistys, Oskari Tokoi Seura
 - o tiedon välittäminen, uutisten toimittaminen
 - o avustaminen markkinoinnissa ja tapahtumien järjestämisessä
- Mäkiraonmäellä toimivat yrittäjät
 - o kotimyymälä Lahjakamari sekä Aapan kesäkahvilan yrittäjä
 - o markkinoinnissa avustaminen, mainonnan ohjeistaminen
 - o tapahtumiin osallistuminen
- Kannuksen kaupungin kulttuuritoimi
 - o museoasiat
 - o Mäkiraonmäellä järjestettävissä pihasoitoissa avustaminen
 - o yhteisnäyttely Galleria Justuksessa (Kannus 150 vuotta)
 - o jatkuvaa keskinäistä tiedottamista ja ideointia
- Kannuksen kaupunki
 - o hanke mukana nuorison, liikunnan ja vapaa-ajan ohjelman 2020 suunnittelussa
- Kannuksen kyläyhdistykset
 - o kulttuurimatkailun lankojen sitominen
 - o Mäkiraonmäen kehittäminen Kannuksen matkailun keskuksena
- Mäkiraonmäen kehittämistyöryhmä
 - o hankkeen "ohjausryhmä", työryhmä, joka perustettiin jo vuonna 2007
- Kirjailija Eeva Vihannan avustaminen Mäkiraonmäen historiikin teossa
- Hankkeita:
 - o Lossari -hanke
 - paikallisten kyläpalveluiden tuottaminen
 - o Genius loci -hanke (Chydenius, Kokkola)
 - Mäkiraonmäen ilmoittaminen paikalliseksi pyhiinvaelluskohteeksi Genius loci -hankkeen verkkosivuilla
 - yhteydenpito hankkeen kanssa tulevaa yhteistyötä ajatellen
 - o Kehittyvä Kannus -hanke
 - KOSEK:in ja Kannuksen kaupungin kehittämishanke
 - osallistuminen hankkeen work shop -tilaisuuteen
 - ideoiden vaihto, tiedottaminen molempiin suuntiin
- muita
 - o Kannuksen Yrittäjät - yhteistyö joulutapahtumassa
 - o Sahlgrenien sukuseura
 - paikallisen suurmiehen Sahlgrenin talo on Kuntala Mäkiraonmäellä
 - o Himangan kotiseutuyhdistys - mainosten vaihto
 - o Kustannusosuuskunta Länsirannikko, Kokkola
 - keskipohjalaisen kirjatapahtuman suunnittelu Mäkiraonmäelle
 - o paikalliset käsityöläiset
 - kiinnostuivat mahdollisuudesta saada työtiloja Mäkiraonmäeltä
 - o paikallisia yhdistyksiä
 - Mannerheimin lastensuojeluliitto, Martat, Lestijokiseudun sukututkijat, Kannuksen Rotary ry
 - o yksityisiä henkilöitä ja yrittäjiä, jotka ovat kiinnostuneet Mäkiraonmäen toiminnasta ja halunneet auttaa mm. luovuttamalla aineistoa historiikka varten tai ovat olleet kiinnostuneita yrittäjyydestä mäellä

Tulokset ja vaikutukset

Toimijataho ja yhteistyöverkosto

Tavoitteena oli kehittää Mäkiraonmäelle toimijataho, joka ottaisi vastuun alueen ja sen kulttuurimatkailun kehittämisestä. Tämä toimijataho on nyt perustettu Osuuskunta Pihatanhuan muodossa. Osuuskuntaan saatiin mukaan kaikki mäen keskeiset toimijatahot sekä muita Kannuksen kulttuurimatkailun toimijoita. Alueen toimijoista on tavoitteiden mukaisesti muodostettu yhteistyöverkosto, joka palvelee alueella kävijöitä.

Kulttuurimatkailutuotteet

Alueelle oli tarkoitus myös kehittää kulttuurimatkailutuotteita. Niistä tärkeimpinä nousevat esille tapahtumat. Uusia tapahtumia ovat tuleva maakunnallinen keskipohjalaisen kirjallisuuden tapahtuma, Mäkiraonmäen valaiseva pihavalonäyttely sekä jo marraskuussa 2010 kokeiltu ja hyväksi havaittu joulutapahtuma. Jo olemassa olevia tapahtumia on kehitetty edelleen. Kotiseutupäivien yhteydessä kokeiltiin yhdistysten toria, Mäkiraonmäellä järjestettiin näyttelyitä ja lasten puuhapaja. Näitä osa-alueita voidaan hyödyntää jatkossa myös omina kulttuurimatkailutuotteinaan. Hanke oli mukana myös valtakunnallisten maaseutuasumisen messujen ennakkosuunnittelussa. Tämä tapahtuma tuo kesällä 2011 Mäkiraonmäelle aivan uutta kävijäkuntaa. Lähes kaikki tapahtumat ovat eri tahojen yhteistyön tuloksia, eli verkostoitumista tapahtuu koko ajan.

Mäkiraonmäen esittely on tästä eteenpäin jäsentyneempää toimintaa. Maksullinen palvelu, Mäkiraonmäen opastettu kierros, on esillä muun muassa uusilla verkkosivuilla. Näin mäki muuttuu talorykelmästä askeleen lähemmäs kulttuurimatkailukohdetta. Hanke oli mukana suunnittelemassa myös kotiseutumuseon perusnäyttelyn laajentamista muun muassa valtiopäivämiesnäyttelyllä.

Tavoitteena oli luoda viidestä kuuteen verkostoitunutta kulttuurimatkailukohdetta. Edellä mainittujen perusteella tavoite on lähestulkoon saavutettu. Vain laajemmalle alueelle suuntautuvat kierrokset jäivät vielä idea-asteelle. Uusien tapahtumien järjestäminen on kuitenkin helpottunut huomattavasti uuden yhteistyön ja tiedotuskanavien ansiosta.

Kädentaitoihin perustuvat yritykset

Hankkeessa oli tarkoitus kartoittaa Mäkiraonmäen alueelle soveltuvia kädentaitoihin perustuvia yrityksiä. Kiinnostusta Mäkiraonmäkeä kohtaan oli käsityöläisten joukossa, mutta kunnostamattomiin rakennuksiin on vielä vaikeaa sitouttaa toimijoita. Erityistä tarvetta vaikuttaisi olevan sen tyyppiselle yritykselle, joka ottaisi myyntiin paikallisten käsityöläisten tuotteita. Yksittäiset käsityöläiset vaikuttivat olevan enemmän kiinnostuneita työtiloista, eikä niinkään esimerkiksi myymälän perustamisesta. Toistaiseksi Mäkiraonmäen käsityö- ja taidemyyntiä on Aapan kahvilassa ja Lestijokilaakson taideyhdistyksen Taiteen myyntimarkkinoilla Topian talolla sekä kotimyymälä Lahjakamarissa parinsadan metrin päässä Mäkiraonmäeltä.

Tiedotuspiste ja tiedotusmallit

Mäkiraonmäki on saanut runsaasti enemmän julkisuutta ja näkyvyyttä. Kävijämäärät museoissa ovat nousseet huomattavasti. Julkisuuden ja arvostuksen myötä mäen rakennuskokonaisuuden säilyttäminen ja kunnostus helpottuu. Kannuslaiset ovat alkaneet kokea Mäkiraonmäkeä omakseen, mikä näkyy muun muassa Facebook-faniutena. Tällä hetkellä mäellä on toistasataa "tykkääjää" Facebookissa, ja määrä kasvaa tasaiseen tahtiin.

Mäkiraonmäen tiedotus on selkeytynyt myös sikäli, että mäellä on nyt oma logo ja graafinen ohjeistus. Yhtenäistä ilmettä pyritään käyttämään kaikessa Mäkiraonmäkeä koskevassa viestinnässä.

Erityinen saavutus on www.matkailukannus.fi -sivusto, eli Mäkiraonmäen ja Kannuksen kulttuurimatkailun oma nettisivusto. Kannuksen matkailun infopiste toimii käytännössä jo sivuston kautta, ja konkreettisesti infopiste tullaan sijoittamaan kunnostettavaan Joosepin

taloon yhdessä kotiseutumuseon laajennuksen kanssa. Kannuksen kaupungin kanssa on tehty alustavat neuvottelut kaupungin virallisen infopisteen sijoittamisesta Mäkiraonmäelle. Näin vasta perustettu Mäkiraonmäen organisaatio, Osuuskunta Pihatanhua saisi myös yhden jatkuvan rahoitusmuodon. Toistaiseksi Kannuksen matkailun tiedotusmateriaalia on koottu mäen laella toimivaan Aapan kesäkahvilaan.

Osuuskunta Pihatanhualla on oma puhelinnumero ja sähköpostiosoitteet, jotka on lanseerattu Mäkiraonmäen ja Kannuksen kulttuurimatkailun käyttöön. Näin mäellä on viimein yksi paikka, josta saa kaiken mäkeä koskevan tiedon. Toistaiseksi sekä näitä yhteyksiä ja www-sivustoa ylläpidetään talkoovoimin.

Numeerisiin tavoitteisiin vastaaminen:

- *kehittää kaksi aiemmin ollutta kulttuurimatkailutuotetta*
 - o Kotiseutupäivien jatkokehittäminen
 - o Mäkiraonmäen museoiden toiminnan kehittäminen
- *kehittää 5-6 uutta Mäkiraonmäelle soveltuvaa matkailutuotetta*
 - o Joulutapahtuma
 - o Mäkiraonmäen opastettu kierros
 - o Yhdistysten tori, Lasten puuhapaja
 - o Valokuvanäyttelyt ja tulevat museonäyttelyt
 - o Keskipohjalainen kirjatapahtuma
 - o Pihavalonäyttely
- *kehitetään kaksi kulttuuri- ja kotiseutumatkailutuotetta lähialueille*
 - o Tekniikan kehitystä Eskolassa – kierros metsäratamuseolla
 - o Kannus 150 vuotta -juhlanäyttely, josta on tulossa myös näyttelyjulkaisu
- *kootaan yhteen Mäkiraonmäelle soveltuvaa kädentaitoihin perustuvaa yrittäjyyttä kartoittamalla ja markkinoimalla heille soveltuvat tuotantotilat*
 - o Kuntala soveltuu tarkoitukseen hyvin, mutta ei ole vielä kunnostamattomana markkinoitavissa
 - o muutamia kiinnostuneita tahoja on jo siitä huolimatta ilmoittautunut
- *kehittää alueen toimijoille sopiva katto-organisaatio*
 - o Osuuskunta Pihatanhua
- *kehittää sopimuksellisuusmalli Mäkiraonmäelle soveltuvaksi palvelutuotantomalliksi Kannuksen kaupungin ja Mäkiraonmäen kehittäjäorganisaation välillä*
 - o Kannuksen infopisteen ylläpito, Kannuksen matkailujulkaisun tekeminen ja matkailusivuston ylläpito
- *kehittää alueelle tiedotuspiste ja laatia sille sopiva tiedotusstrategia, johon liittyy alueen kävijöiden kohderyhmäsuunnittelu*
 - o Alueen tiedotuspiste tulee sijaitsemaan kunnostettavassa Joosepin talossa, mutta toistaiseksi tiedotusta saa Aapan kahvilasta ja verkkosivuilta
 - o Koska tiedotuspisteestä tulee myös Kannuksen kaupungin infopiste, on otettava huomioon kaikki mahdolliset kohderyhmät, ei ainoastaan matkailijat
- *ylläpitää ja kehittää verkostoitumista muihin kulttuurimatkailua tuottaviin tahoihin, yrittäjiin ja alueen asukkaisiin*
 - o yhteistyötahojen määrä on suuri, ja pysyviä kontakteja on luotu muun muassa Osuuskunta Pihatanhuan kautta
 - o yhteistyötä Mäkiraonmäen asukkaiden kanssa on ylläpidetty tiedotustilaisuuksien avulla ja osallistamalla asukkaat ideointiprosessiin

Yhteenveto

Mäkiraonmäestä oli hankkeen puitteissa tarkoitus luoda kulttuurimatkailua kehittävä alue, missä olisi monipuolista kulttuurimatkailua tukevaa toimintaa. Tällä tiellä on edetty nyt hyvän matkaa. Kehitystyö jatkuu yhä, mutta tärkeimmät tähänastiset tavoitteet on saavutettu.

Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Mäkiraonmäki toimii nyt hallinnollisesti omillaan. Osuuskunta Pihatanhua on kuitenkin tiensä alussa, ja toimii pitkälle talkoovoimin. Mäkiraonmäen suuremmissa hankkeissa on siis tärkeää, että julkinen rahoitus on mukana.

Mäkiraonmäki – Kulttuurikylä -hankkeen luonnollinen jatke on investointihanke, joka aloitetaan Kannuksen kaupungin hallinnoimana kesäkuussa 2010. Tähän hankkeeseen rahoitus on tullut ELY-keskuksen, entisen Pohjanmaan ympäristökeskuksen, EAKR-rahoituksena. Tähtäimessä ovat vuoden 2011 maaseutuasumisen messut Kannuksessa, mihin mennessä Mäkiraonmäen rakennuksia kunnostetaan ja piha-aluetta selkeytetään.

Ensimmäisessä vaiheessa kunnostetaan Joosepin talo, mäen vanhin asuinrakennus, kotiseutumuseon talonpoikaista asumista esitteleväksi näyttelyksi sekä infopistettä varten. Kunnostus tehdään vanhaa kunnioittaen. Mäkiraonmäen kiertokulku selkeytetään poistamalla portaita ja selkeyttämällä polkuja. Lisäksi teetetään Mäkiraonmäen graafisen ilmeen mukaiset opaskyltit. Kuntalan kuntoa tarkastellaan purkamalla vanhoja rakenteita. Kunnostustyöt aloitetaan tutkimusten tulosten perusteella.

Osuuskunta Pihatanhuan jäsenet voivat yhdistyksinä hakea omia rahoituksiaan eri tapahtumien järjestämiseen sekä pieniin investointeihin. Tarkoituksena on lisätä mäen ja koko Kannuksen kulttuurimatkailutuotteita sekä yleistä tunnettavuutta. Osuuskunta Pihatanhua ja sen jäsenet jatkavat kohderyhmien kartoitusta ja niille räätälöityjen tapahtumien suunnittelua. Esimerkiksi Lestijoen hyödyntävää matkailua on tarkoitus kehittää lähiaikoina. Osuuskunnan myöhäinen perustamisajankohta vaikutti siihen, että eri jäsenten toimintojen yhdistäminen on vielä alkutekijöissään. Tarkoitus on kuitenkin luoda enemmän rajoja rikkovia matkailupalveluita, kuten kierroksia kyliltä toisille.

Ensimmäisenä tavoitteena on saada Mäkiraonmäki toimivaksi matkailun keskipisteeksi loppukesään 2011 mennessä, jolloin mäki toimii valtakunnallisten maaseutuasumisen messujen keskuspaikkana.

Kannuksessa 11.6.2010

Hanketyöntekijä:

Miia Tiilikainen

Hankkeen hallinnoija:

Jaakko Hautamäki, Kannus-Seura ry:n puheenjohtaja

Jouko Mäki-Petäjä, Kannus-Seura ry:n sihteeri